

На основу члана 6. став 1. Закона о техничким захтевима за производе и оцењивању усаглашености ("Службени гласник РС", број 36/09),
Министар рударства и енергетике доноси

Правилник о захтевима за пројектовање, израду и оцењивање усаглашености гасних апарата

*Правилник је објављен у "Службеном
гласнику РС", бр. 41/2015 од 8.5.2015. године,
ступио је на снагу 16.5.2015, а примењује се
од 1.1.2016.*

Члан 1.

Овим правилником прописују се битни захтеви за пројектовање и израду гасних апарата и опреме, поступци за оцењивање усаглашености, знак усаглашености и захтеви које мора да испуни тело за оцењивање усаглашености.

Члан 2.

Поједини изрази употребљени у овом правилнику имају следеће значење:

- 1) гасни апарати - апарати на гасовита горива, који се употребљавају за кување, грејање, припрему топле воде, хлађење, расвету, или прање и који имају, ако је то примењиво, радну температуру воде мању од 105 °С, као и вентилаторски горионици и грејна тела која се опремају таквим горионцима;
- 2) опрема - сигурносни, контролни или регулациони уређаји и подсклопови, осим вентилаторских горионика и грејних тела која се опремају таквим горионцима, који се засебно стављају на тржиште и намењени су за уградњу у гасне апарате или су састављени као делови тих апарата;
- 3) гасовито гориво - свако гориво које је при температури од 15 °С и притиску од 1 бар у гасовитом стању.

Члан 3.

Овај правилник не примењује се на гасне апарате посебно намењене за употребу у индустријским процесима који се обављају у индустријским погонима.

Члан 4.

У смислу овог правилника гасни апарат се правилно користи уколико се:

- 1) исправно угради и правилно одржава у складу са упутствима произвођача;

2) употребљава при дозвољеном одступању квалитета гасовитог горива и дозвољеној флукутацији притиска снабдевања;

3) употребљава у складу са предвиђеном наменом или на начин који се разумно може предвидети.

Члан 5.

Гасни апарати могу се ставити на тржиште и у употребу само ако испуњавају захтеве из овог правилника и при правилном коришћењу не угрожавају здравље и безбедност људи, домаћих животиња и имовине, у складу са овим правилником и посебним прописима.

Члан 6.

Гасни апарати и опрема морају да испуњавају битне захтеве из Прилога 1 - Битни захтеви за безбедност, који је одштампан уз овај правилник и чини његов саставни део.

Сматра се да гасни апарати и опрема испуњавају битне захтеве из Прилога 1 овог правилника, ако су пројектовани и израђени у складу са српским стандардима којима су преузети одговарајући хармонизовани стандарди, чији се списак (у даљем тексту: Списак стандарда) саставља и објављује у складу са законом којим се уређују технички захтеви за производе и оцењивање усаглашености и прописом донетим на основу тог закона.

Члан 7.

Поступци оцењивања усаглашености серијски произведених гасних апарата су:

1) Преглед типа у складу са одељком 1. Прилога 2 - Поступци оцењивања усаглашености, који је одштампан уз овај правилник и чини његов саставни део;

2) Поступци по избору произвођача, а пре стављања гасних апарата на тржиште, и то:

(1) Декларација о усаглашености са типом у складу са одељком 2. Прилога 2 овог правилника, или

(2) Декларација о усаглашености са типом (обезбеђење квалитета производње) у складу са одељком 3. Прилога 2 овог правилника, или

(3) Декларација о усаглашености са типом (обезбеђење квалитета производа) у складу са одељком 4. Прилога 2 овог правилника, или

(4) Верификација у складу са одељком 5. Прилога 2 овог правилника.

У случају појединачне или малосеријске производње гасних апарата произвођач може избрати појединачну верификацију у складу са одељком 6. Прилога 2 овог правилника.

Након завршетка поступка оцењивања усаглашености у складу са ставом 1. тачка 2) и ставом 2. овог члана на гасни апарат који је усаглашен поставља се знак усаглашености у складу са чланом 9. овог правилника.

На опрему из члана 2. овог правилника примењују се поступци оцењивања усаглашености из става 1. овог члана, осим што се не поставља знак усаглашености и где је то примењиво издаје се Декларација о усаглашености.

У случају из става 4. овог члана издаје се Сертификат о усаглашености којим се потврђује усаглашеност опреме са захтевима овог правилника и који се прилаже уз опрему.

У Сертификату о усаглашености из става 5. овог члана наводе се карактеристике опреме и начин уградње опреме у гасне апарате или њено састављање као делова тих апарата, ради постизања усаглашености са битним захтевима који се примењују на готове гасне апарате у складу са Прилогом 1 овог правилника.

Када гасни апарати подлежу захтевима других прописа који захтевају постављање знака усаглашености сматра се да је такав апарат у складу и са захтевима тих прописа.

Члан 8.

Поступке оцењивања усаглашености из члана 7. овог правилника спроводе именована тела која испуњавају захтеве из Прилога 5 - Минимални захтеви које мора да испуни тело за оцењивање усаглашености - именовано тело, који је одштампан уз овај правилник и чини његов саставни део, а која именује министар надлежан за послове енергетике у складу са законом којим се уређују технички захтеви за производе и оцењивање усаглашености и посебним прописом донетим на основу тог закона којим се прописује начин именовања тела за оцењивање усаглашености.

Члан 9.

Знак усаглашености и натписи који се стављају на гасне апарате имају облик прописан у Прилогу 3 - Знак усаглашености и натписи, који је одштампан уз овај правилник и чини његов саставни део.

Знак усаглашености се поставља на видном месту, у лако читљивом и неизбрисивом облику, на гасни апарат или на натписну плочицу која је на њега причвршћена.

Натписна плочица се израђује тако да се не може поново употребити.

На гасни апарат се не могу стављати други знакови, симболи, натписи или друге ознаке чије стављање је забрањено законом којим се уређују технички захтеви за производе и оцењивање усаглашености.

На гасне апарате се могу стављати и други знакови, симболи, натписи или друге ознаке, под условом да се тиме не смањује видљивост, читљивост и/или значење знака усаглашености.

Члан 10.

Садржај пројектне документације за гасне апарате из одељака 1. и 5. Прилога 1. овог правилника мора бити у складу са Прилогом 4 - Пројектна документација, који је одштампан уз овај правилник и чини његов саставни део.

Члан 11.

Испорука или употреба гасних апарата и опреме који су стављени на тржиште Републике Србије, који испуњавају захтеве из овог правилника, на које је стављен знак усаглашености, које прати исправа о усаглашености и који

се правилно користе, може се ограничити или забранити у складу са законом којим се уређују технички захтеви за производе и оцењивање усаглашености.

Члан 12.

Овај правилник је усклађен са свим начелима и битним захтевима из Директиве 2009/142 ЕЗ Европског парламента и Савета од 30. новембра 2009. године о гасним апаратима.

Члан 13.

Од дана ступања на снагу потврђеног међународног уговора о оцењивању усаглашености и прихватању индустријских производа са Европском унијом (АСАА споразум), у овом правилнику, речи: "декларација о усаглашености" имаће значење: "ЕЗ декларација о усаглашености"; речи: "знак усаглашености" имаће значење: "СЕ знак"; речи: "Преглед типа" имаће значење: "ЕЗ преглед типа"; а речи: "Сертификат о прегледу типа" имаће значење: "ЕЗ сертификат о прегледу типа".

Ако уговор из става 1. овог члана не буде закључен, значење речи: "Декларација о усаглашености", "знак усаглашености", "Преглед типа" и "Сертификат о прегледу типа" из става 1. овог члана примењује се до дана приступања Републике Србије Европској унији.

Усаглашеност гасних апарата са захтевима за пројектовање и производњу према овом правилнику обављаће само тела за оцењивање усаглашености пријављена Европској комисији од дана приступања Републике Србије Европској унији.

Означавање усаглашености гасних апарата од дана почетка примене овог правилника до дана приступања Републике Србије Европској унији обавља се стављањем Српског знака усаглашености из Прилога 3. овог правилника и у складу са прописом о начину спровођења оцењивања усаглашености, садржају исправе усаглашености, као и о облику, изгледу и садржају знака усаглашености којем је придодат идентификациони број тела које спроводи оцену усаглашености према захтевима овог правилника.

Означавање усаглашености гасних апарата према захтевима овог правилника обавља се стављањем СЕ знака усаглашености из Прилога 3. овог правилника, од дана приступања Републике Србије Европској унији.

Члан 14.

Даном почетка примене овог правилника престају да важе:

- 1) Правилник о техничким нормативима за покретне гасне пећи за грејање без прикључка на димњак ("Службени лист СФРЈ", број 43/80);
- 2) Наредба о одређивању гасних апарата за домаћинство који се могу стављати у промет само ако су снабдевени гарантним листом и техничким упутством, и о најмањем трајању гарантног рока и рока обезбеђеног сервисирања за те апарате ("Службени лист СФРЈ", број 4/81);
- 3) Наредба о обавезном атестирању покретних гасних пећи за грејање без прикључка на димњак ("Службени лист СФРЈ", број 1/82);
- 4) Наредба о обавезном атестирању гасних апарата ("Службени лист СРЈ", број 58/94).

Члан 15.

Произвођач или његов заступник, односно увозник може, најкасније до 1. јануара 2017. године, да стави на тржиште и/или употребу гасне апарате и опрему која је пројектована и израђена и чија усаглашеност је оцењена у складу са захтевима из прописа из члана 14. овог правилника.

Члан 16.

Овај правилник ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у "Службеном гласнику Републике Србије", а примењује се од 1. јануара 2016. године

Број 110-00-00006/2015-05

У Београду, 20. априла 2015. године

Министар,
Александар Антић, с.р.

ПРИЛОГ 1

БИТНИ ЗАХТЕВИ ЗА БЕЗБЕДНОСТ

УВОДНА НАПОМЕНА

Обавезе које произлазе из битних захтева за гасне апарате, утврђених у овом прилогу, такође се примењују и на опрему ако постоје одговарајући ризици.

1. ОПШТЕ

1.1. Гасни апарати морају бити пројектовани и израђени, тако да при исправној употреби не угрожавају здравље и безбедност људи, домаћих животиња и имовине, у складу са чланом 4. овог правилника.

1.2. Приликом стављања на тржиште сви гасни апарати морају:

- имати приложена техничка упутства намењена за уградњу (монтажу);
- имати приложена упутства за употребу и одржавање намењена кориснику;
- носити одговарајућа упозорења која се такође морају навести и на амбалажи.

Упутства и упозорења морају бити на српском језику.

1.2.1. Техничка упутства намењена за уградњу (монтажу) морају да садрже сва упутства за уградњу, подешавање и одржавање, како би се обезбедило правилно извођење тих активности и безбедна употреба гасних апарата. У упутствима се мора посебно навести следеће:

- врста гаса који се користи;
- притисак снабдевања гаса који се користи;
- потребни доток свежег ваздуха:
- за довод ваздуха за сагоревање
- за избегавање стварања опасних несагорелих гасовитих смеша у гасним апаратима који нису опремљени уређајем у складу са тачком 3.2.3. овог прилога;
- услове за одвођење продуката сагоревања;

- за вентилаторске горионике и грејна тела која се опремају таквим горионицима, њихове карактеристике, захтеве за уградњу (монтажу) ради постизања усаглашености са битним захтевима који се примењују на готове гасне апарате и, према потреби, списак комбинација према препоруци произвођача.

1.2.2. Упутства за употребу и одржавање намењена кориснику морају да садрже сва обавештења потребна за безбедну употребу и морају посебно указати кориснику на свако ограничење код употребе.

1.2.3. Упозорења на гасним апаратима и њиховој амбалажи морају јасно да садрже врсту гаса који се користи, притисак снабдевања гаса који се користи и сва ограничења при употреби, посебно она при којима се гасни апарат мора поставити само у просторима са довољним проветравањем.

1.3. Опрема која је саставни део гасних апарата мора се пројектовати и уградити тако да исправно задовољава своју намену када је уграђена у складу са упутствима за уградњу.

Упутства за уградњу, подешавање, употребу и одржавање морају бити приложена уз опрему.

2. МАТЕРИЈАЛИ

2.1. Материјали морају да одговарају својој намени и морају да издрже техничке, хемијске и термичке услове којима ће, према очекивањима, бити изложени.

2.2. Произвођач или његов заступник мора гарантовати карактеристике материјала које су битне за безбедност.

3. ПРОЈЕКТОВАЊЕ И ИЗРАДА

3.1. Опште

3.1.1. Гасни апарати се морају израдити тако да при правилној употреби не може доћи до нестабилности, изобличења, лома или трошења које би нарушиле њихову безбедност.

3.1.2. Кондензат који настаје при паљењу и/или током употребе не сме титцати на безбедност гасних апарата.

3.1.3. Гасни апарати морају бити конструисани и израђени тако да се опасност од експлозије у случају спољашњег пожара сведе на најмању могућу меру.

3.1.4. Гасни апарати морају бити израђени тако да не може доћи до нежељеног продора воде и ваздуха у делове кроз које пролази гас.

3.1.5. У случају дозвољеног одступања помоћне енергије гасни апарати морају наставити да безбедно раде.

3.1.6. Недозвољено одступање или недостатак помоћне енергије или њено поновно успостављање не сме да узрокује опасност.

3.1.7. Гасни апарати морају бити пројектовани и израђени тако да се избегну електричне опасности. Тамо где је то применљиво, сматра се да је захтев из ове тачке испуњен ако су испуњени битни захтеви у погледу електричне опасности прописани Правилником о електричној опреми намењеној за употребу у оквиру одређених граница напона.

3.1.8. Сви делови гасних апарата изложени притиску морају издржати механичка и термичка напрезања без деформација које би утицале на безбедност.

3.1.9. Гасни апарати морају бити конструисани и израђени тако да квар сигурносног, контролног или регулационог уређаја не може да узрокује опасност.

3.1.10. Ако је гасни апарат опремљен сигурносним и контролним уређајима, функционисање сигурносних уређаја не сме бити угрожено контролним уређајима.

3.1.11. Сви делови гасних апарата, који су постављени или подешени током израде и којима корисник или лице које обавља уградњу (монтажу) не смеју да рукују, морају да буду заштићени на одговарајући начин.

3.1.12. Прекидачи и регулациони уређаји морају бити јасно означени и имати одговарајућа упутства како би се спречиле грешке приликом руковања. Њихова конструкција мора бити изведена тако да онемогућава случајне грешке при руковању.

3.2. Истицање несагорелог гаса

3.2.1. Гасни апарати морају бити израђени тако да количина пропуштања гаса не представља опасност.

3.2.2. Гасни апарати морају бити израђени тако да је истицање гаса током паљења и поновног паљења и након гашења пламена ограничено, како би се спречило сакупљање несагорелог гаса у апарату.

3.2.3. Гасни апарати намењени за употребу у затвореним просторима и просторијама морају бити опремљени посебним уређајима који спречавају опасно сакупљање несагорелог гаса у таквим просторима и просторијама.

Гасни апарати који нису опремљени таквим уређајима могу се користити само у просторима са довољним проветравањем како би се избегло опасно сакупљање несагорелог гаса.

Посебним прописом могу се утврдити услови за одговарајуће проветравање простора у којима се уграђују или постављају гасни апарати у складу са карактеристикама апарата.

Угоститељски гасни апарати и апарати на гас који садржи отровне материје морају бити опремљени посебним уређајима који спречавају опасно сакупљање несагорелог гаса.

3.3. Паљење

Гасни апарати морају бити израђени тако да се при правилној употреби:

- паљење и поновно паљење одвија несметано;
- да је обезбеђено међупаљење.

3.4. Сагоревање

3.4.1. Гасни апарати морају бити израђени тако да је при правилној употреби обезбеђена стабилност пламена и да производи сагоревања не садрже неприхватљиве концентрације материја које су штетне по здравље.

3.4.2. Гасни апарати морају бити израђени тако да при правилној употреби не може да дође до акцидентног истицања продукта сагоревања.

3.4.3. Гасни апарати спојени на димоводну цев за одвод продуката сагоревања морају бити израђени тако да у условима неправилног проветравања кроз димњак не дође до истицања опасне количине продуката сагоревања у просторију.

3.4.4. Самостојећи кућни гасни апарати за грејање без димњака и проточни грејачи воде без димњака не смеју да у простору или просторији узрокују такву концентрацију угљен монооксида која би могла да представља опасност по здравље изложених лица, имајући у виду предвидиво трајање њиховог излагања.

3.5. Ефикасно коришћење енергије

Гасни апарати морају бити израђени тако да обезбеде ефикасно коришћење енергије, узимајући у обзир стање технике и безбедносне аспекте.

3.6. Температуре

3.6.1. Делови гасних апарата који су предвиђени за постављање у непосредној близини пода или других површина не смеју да постигну температуре које представљају опасност по околину.

3.6.2. Површинска температура дршки и ручица гасних апарата намењених руковању не сме да представљају опасност за корисника.

3.6.3. Површинске температуре спољних делова гасних апарата намењених за употребу у домаћинству, са изузетком површина или делова повезаних са преносом топлоте, не смеју при радним условима да представљају опасност за корисника, а нарочито за децу код које се у обзир треба узети одховарајуће време реаговања.

3.7. Прехрамбени производи, питка вода и вода за прање (санитарне намене)

Материјали и саставни делови, који се користе при изради гасних апарата, који могу доћи у додир са храном, питком водом и водом за прање, не смеју да наруше њихов квалитет.

ПРИЛОГ 2

ПОСТУПЦИ ЗА ОЦЕЊИВАЊЕ УСАГЛАШЕНОСТИ

1. ПРЕГЛЕД ТИПА

1.1. Преглед типа чини део поступка којим тело за оцењивање усаглашености - именовано тело проверава и потврђује да гасни апарат као узорак предвиђене производње задовољава захтеве овог правилника.

1.2. Захтев за преглед типа мора поднети произвођач или његов заступник само једном телу за оцењивање усаглашености - именованом телу по сопственом избору.

1.2.1. Захтев мора да садржи:

- име и адресу произвођача или његовог заступника ако он подноси захтев,
- писану изјаву да такав захтев није упућен ни једном другом телу за оцењивање усаглашености - именованом телу,
- пројектну документацију описану у Прилогу 4.

1.2.2. Произвођач мора да стави на располагање телу за оцењивање усаглашености - именованом телу гасни апарат који представља узорак предвиђене производње (у даљем тексту: тип). У случају да то захтева програм испитивања, тело за оцењивање усаглашености - именовано тело може захтевати већи број узорака.

Тип може обухватити различите варијанте истог производа под условом да те варијанте немају другачије карактеристике у погледу врсте ризика.

1.3. Тело за оцењивање усаглашености - именовано тело мора да:

1.3.1. Прегледа пројектну документацију и провери да ли је тип израђен у складу са пројектном документацијом и идентификује саставне делове пројектоване у складу са одговарајућим захтевима стандарда из члана 6. овог правилника и битним захтевима из Прилога 1 овог правилника.

1.3.2. Изврши или наложи да се изврше одговарајући прегледи и/или потребна испитивања да би се утврдило да ли решења која је произвођач усвојио задовољавају битне захтеве у случајевима када стандарди из члана 6. овог правилника нису примењени.

1.3.3. Изврши или наложи да се изврше одговарајући прегледи и/или потребна испитивања да би се утврдило да ли се, у случају када произвођач изабере примену одређених стандарда, ти стандарди ефективно и примењују чиме се обезбеђује усаглашеност са битним захтевима.

1.4. У случају када тип задовољава захтеве овог правилника, тело за оцењивање усаглашености - именовано тело мора подносиоцу захтева издати сертификат о прегледу типа. Сертификат мора да садржи закључке прегледа, могуће услове његовог важења и податке потребне за идентификацију одобреног типа, као и описе његовог рада уколико је потребно. Одговарајућа техничка документација као што су цртежи и шеме мора се приложити уз сертификат.

1.5. Тело за оцењивање усаглашености - именовано тело мора одмах да обавести остала тела за оцењивање усаглашености - именована тела о издавању сертификата о прегледу типа и могућим додатно одобреним изменама одобреног типа у складу са пододељком 1.7. овог прилога. Ова тела могу да добију копију сертификата о прегледу типа и/или додатно одобреним изменама одобреног типа и на оправдан захтев могу да добију копију прилога сертификата и извештаја о прегледима и испитивањима која су обављена.

1.6. У случају да тело за оцењивање усаглашености - именовано тело одбије да произвођачу или његовом заступнику изда сертификат о прегледу типа, оно мора да детаљно образложи разлоге за одбијање и да о томе одмах обавести министарство надлежно за послове енергетике, надлежне инспекције и остала тела за оцењивање усаглашености - именована тела и да упутства о правном средству.

1.7. Подносилац захтева мора да обавести тело за оцењивање усаглашености - именовано тело, које је издало сертификат о прегледу типа, о свим изменама одобреног типа које би могле да утичу на усаглашеност са битним захтевима.

Тело за оцењивање усаглашености - именовано тело, које је издало сертификат о прегледу типа, мора додатно да одобри измене одобреног типа у случају да такве измене утичу на усаглашеност са битним захтевима или

условима прописаним за употребу гасних апарата. Додатно одобрење издаје се у облику допуне основном сертификату о прегледу типа.

2. ДЕКЛАРАЦИЈА О УСАГЛАШЕНОСТИ СА ТИПОМ

2.1. Декларација о усаглашености са типом је део поступка којим произвођач изјављује да су предметни гасни апарати у складу са типом описаним у сертификату о прегледу типа и да су усаглашени са одговарајућим битним захтевима овог правилника. Произвођач или његов заступник, мора да постави знак усаглашености на сваки гасни апарат и састави писану Декларацију о усаглашености. Декларација о усаглашености може обухватити један или више гасних апарата и произвођач је дужан да је чува. Знак усаглашености мора да прати идентификациони број тела за оцењивање усаглашености - именованог тела које спроводи ненајављене провере у складу са пододељком 2.3 овог прилога.

2.2. Произвођач мора да предузме све потребне мере како би обезбедио да производни процес, укључујући завршну контролу и испитивање производа има за последицу истоврсност производа и усаглашеност свих гасних апарата са типом описаним у сертификату о прегледу типа и са одговарајућим захтевима овог правилника. Тело за оцењивање усаглашености - именовано тело које изабере произвођач, мора да обавља ненајављене провере на гасним апаратима према пододељку 2.3 овог прилога.

2.3. Провере гасних апарата на месту производње тело за оцењивање усаглашености - именовано тело мора да ненајављено обавља у роковима од највише годину дана или чешће. Потребно је да се прегледа одговарајући број гасних апарата и да се спроведу одговарајућа испитивања која су прописана у примењеним стандардима из члана 6. овог правилника или њима једнаковредна испитивања како би се осигурала усаглашеност са одговарајућим битним захтевима овог правилника. Тело за оцењивање усаглашености - именовано тело одређује да ли је ова испитивања потребно обавити у целости или делимично. У случају одбијања једног или више гасних апарата тело за оцењивање усаглашености - именовано тело предузима одговарајуће мере како би спречило стављање на тржиште тих гасних апарата, а у складу са прописом којим се уређују технички захтеви за производе и оцењивање усаглашености.

3. ДЕКЛАРАЦИЈА О УСАГЛАШЕНОСТИ СА ТИПОМ (обезбеђивање квалитета производње)

3.1. Декларација о усаглашености са типом (обезбеђење квалитета производње) је поступак којим произвођач који задовољава обавезе прописане у пододељку 3.2 овог прилога изјављује да су предметни гасни апарати у складу са типом описаним у сертификату о прегледу типа и да су усаглашени са одговарајућим битним захтевима овог правилника. Произвођач или његов заступник, мора да постави знак усаглашености на сваки гасни апарат и саставити писану Декларацију о усаглашености. Декларација о усаглашености може да обухвати један или више гасних апарата и произвођач је дужан да је

чува. Знак усаглашености мора да прати идентификациони број тела за оцењивање усаглашености - именованог тела одговорног за надзор.

3.2. Произвођач мора да примени систем квалитета који обезбеђује усаглашеност гасног апарата са типом као што је описано у сертификату о прегледу типа и са одговарајућим битним захтевима овог правилника. Произвођач подлеже надзору у складу са подељком 3.4 овог прилога.

3.3. Систем квалитета

3.3.1. Произвођач мора да за предметне гасне апарате поднесе захтев за одобрење свог система квалитета телу за оцењивање усаглашености - именованом телу по сопственом избору.

Захтев мора да садржи:

- документацију о систему квалитета,
- изјаву да ће спроводити обавезе које произлазе из одобреног система квалитета,
- изјаву да ће одржавати одобрени систем квалитета како би се обезбедила његова стална примењивост и ефективност,
- документацију која се односи на одобрени тип и копију сертификата о прегледу типа.

3.3.2. Сви елементи, захтеви и одредбе које произвођач усвоји морају се документовати на систематичан и логичан начин у облику мера, поступака и писаних упутстава. Таква документација о систему квалитета мора да омогућити једнообразно тумачење програма квалитета, планова, пословника о квалитету, процедура, упутстава и записа. Ова документација посебно садржи одговарајући опис:

- циљева квалитета, организационе структуре и одговорности органа управљања као и њихових овлашћења у погледу квалитета гасних апарата,
- производних процеса, контроле квалитета и технике обезбеђења квалитета, као и систематских поступака који ће се користити,
- прегледа и испитивања који ће се спроводити пре, у току и након израде, као и учесталост спровођења,
- начина праћења постизања захтеваног квалитета гасних апарата и ефективног деловања система квалитета.

3.3.3. Тело за оцењивање усаглашености - именовано тело мора да провери и оцени систем квалитета како би утврдило да ли су испуњени захтеви прописани у тачки 3.3.2 овог прилога. Тело за оцењивање усаглашености - именовано тело мора да прихвати усаглашеност са оним захтевима у погледу система квалитета који су прописани одговарајућим српским стандардима којима су преузети европски хармонизовани стандарди.

Тело за оцењивање усаглашености - именовано тело о својој одлуци обавештава произвођача и остала тела за оцењивање усаглашености - именована тела. Обавештење које се доставља произвођачу мора да садржи закључке провере, назив и адресу тела за оцењивање усаглашености - именованог тела и образложену одлуку о оцењивању.

3.3.4. Произвођач мора да обавештава тело за оцењивање усаглашености - именовано тело, које је одобрило систем квалитета, о свим побољшањима система квалитета која се односе на промене (на пример: нове технологије и концепте система квалитета).

Тело за оцењивање усаглашености - именовано тело мора да провери предложене измене и одлучи да ли измењени систем квалитета задовољава прописане услове или је потребно спровести ново оцењивање. Тело за

оцењивање усаглашености - именовано тело о својој одлуци обавештава произвођача. Обавештење које се доставља произвођачу мора да садржи резултате провере и образложену одлуку о оцењивању.

3.3.5. Тело за оцењивање усаглашености - именовано тело које повлачи одобрење система квалитета о томе мора да обавести остала тела за оцењивање усаглашености - именована тела уз образложење такве одлуке.

3.4. Надзор

3.4.1. Циљ надзора је да се обезбеди да произвођач уредно испуњава обавезе које произлазе из одобреног система квалитета.

3.4.2. Произвођач у циљу провере телу за оцењивање усаглашености - именованом телу мора да омогући приступ месту производње, контроле, испитивања и складиштења, као и да му достави све потребне податке, а посебно:

- документацију о систему квалитета,
- записе о квалитету као што су извештаји о контроли и подаци о испитивању, подаци о еталонирању, извештаји о оспособљености особља.

3.4.3. Тело за оцењивање усаглашености - именовано тело мора најмање једном у две године да обави проверу да ли произвођач одржава и примењује одобрени систем квалитета и о тој провери мора да достави извештај произвођачу.

3.4.4. Тело за оцењивање усаглашености - именовано тело може да ненајављено посећује произвођача. Током таквих посета тело за оцењивање усаглашености - именовано тело може да спроводи испитивање гасних апарата или да наложи да се испитају. Тело за оцењивање усаглашености - именовано тело произвођачу мора да достави извештај о контролисању и по потреби извештај о испитивању, ако је оно спроведено.

3.4.5. Извештаје тела за оцењивање усаглашености - именованих тела произвођач може, на захтев, достави заинтересованим странама.

4. ДЕКЛАРАЦИЈА О УСАГЛАШЕНОСТИ СА ТИПОМ (обезбеђивање квалитета производа)

4.1. Декларација о усаглашености са типом (обезбеђење квалитета производа) је део поступка којим произвођач који задовољава обавезе прописане у пододељку 4.2 овог прилога изјављује да су предметни гасни апарати у складу са типом описаним у сертификату о прегледу типа и да су усаглашени са одговарајућим битним захтевима овог правилника. Произвођач или његов заступник, мора да постави знак усаглашености на сваки гасни апарат и саставити писану Декларацију о усаглашености. Декларација о усаглашености може да обухвати један или више гасних апарата и произвођач је дужан да је чува. Знак усаглашености мора да прати идентификациони број тела за оцењивање усаглашености - именованог тела одговорног за надзор.

4.2. Произвођач мора да примени одобрени систем квалитета за завршну контролу гасних апарата и испитивања, у складу са пододељком 4.3. овог прилога и подлеже надзору у складу са пододељком 4.4. овог прилога.

4.3. Систем квалитета

4.3.1. Произвођач мора да за предметне гасне апарате поднесе захтев за одобрење свог система квалитета телу за оцењивање усаглашености - именованом телу по сопственом избору.

Захтев мора да садржи:

- документацију о систему квалитета,
- изјаву да ће спроводити обавезе које произлазе из одобреног система квалитета,
- изјаву да ће одржавати одобрени систем квалитета како би се обезбедила његова континуирана примењивост и ефикасност,
- документацију која се односи на одобрени тип и копију сертификата о прегледу типа.

4.3.2. У оквиру система квалитета, сваки гасни апарат се мора прегледати и морају да се спроведу одговарајућа испитивања утврђена у одговарајућем стандарду односно стандардима из члана 6. овог правилника или њима једнаковредна испитивања, како би се проверила усаглашеност са одговарајућим битним захтевима овог правилника.

Сви елементи, захтеви и одредбе које произвођач усвоји морају се документовати на систематичан и логичан начин у облику мера, поступака и писаних упутстава. Таква документација о систему квалитета мора да омогућити једнообразно тумачење програма квалитета, планова, приручника и записа.

Документација о систему квалитета посебно садржи одговарајући опис:

- циљева квалитета, организационе структуре и одговорности органа управљања као и њихових овлашћења у погледу квалитета гасних апарата,
- прегледа и испитивања које је потребно спровести након израде,
- поступке провере стварног деловања система квалитета.

4.3.3. Тело за оцењивање усаглашености - именовано тело мора да провери и оцени систем квалитета како би утврдило да ли су испуњени захтеви прописани у тачки 4.3.2 овог прилога. Тело за оцењивање усаглашености - именовано тело мора да прихвати усаглашеност са оним захтевима у погледу система квалитета који су прописани одговарајућим српским стандардима којима су преузети европски хармонизовани стандарди. Тело за оцењивање усаглашености - именовано тело о својој одлуци обавештава произвођача и остала тела за оцењивање усаглашености - именована тела. Обавештење које се доставља произвођачу мора да садржи закључке провере, назив и адресу тела за оцењивање усаглашености - именованог тела и образложено одлуку о оцењивању.

4.3.4. Произвођач мора да обавештава тело за оцењивање усаглашености - именовано тело, које је одобрило систем квалитета, о свим побољшањима система квалитета која се односе на промене (на пример: нове технологије и концепте система квалитета).

Тело за оцењивање усаглашености - именовано тело мора да прегледа предложене измене и одлучи да ли измењени систем квалитета задовољава прописане услове или је потребно спровести ново оцењивање. Тело за оцењивање усаглашености - именовано тело о својој одлуци обавештава произвођача. Обавештење које се доставља произвођачу мора да садржи резултате контроле и образложено одлуку о оцењивању.

4.3.5. Тело за оцењивање усаглашености - именовано тело које повлачи одобрење система квалитета о томе мора да обавести остала тела за оцењивање усаглашености - именована тела уз образложење такве одлуке.

4.4. Надзор

4.4.1. Циљ надзора је да се обезбеди да произвођач уредно испуњава обавезе које произлазе из одобреног система квалитета.

4.4.2. Произвођач у циљу провере телу за оцењивање усаглашености - именованом телу мора да омогући приступ месту производње, контроле, испитивања и складиштења, као и да му достави све потребне податке, а посебно:

- документацију о систему квалитета,
- записе о квалитету као што су извештаји о контроли и подаци о испитивању, подаци о еталонирању, извештаји о оспособљености особља.

4.4.3. Тело за оцењивање усаглашености - именовано тело мора најмање једном у две године да обави проверу да ли произвођач одржава и примењује одобрени систем квалитета и о тој провери мора да достави извештај произвођачу.

4.4.4. Тело за оцењивање усаглашености - именовано тело може да ненајављено посећује произвођача. Током таквих посета тело за оцењивање усаглашености - именовано тело може да спроводи испитивање гасних апарата или да наложи да се испитају. Тело за оцењивање усаглашености - именовано тело произвођачу мора да достави извештај о контролисању и по потреби извештај о испитивању, ако је оно спроведено.

4.4.5. Извештаје тела за оцењивање усаглашености - именованих тела произвођач може, на захтев, достави заинтересованим странама.

5. ВЕРИФИКАЦИЈА

5.1. Верификација је поступак којим произвођач или његов заступник обезбеђује и изјављује да су гасни апарати подвргнути поступцима прописаним у пододељку 5.3. овог прилога усаглашени са типом описаним у сертификату о прегледу типа и одговарајућим битним захтевима овог правилника.

5.2. Произвођач или његов заступник мора да предузме све потребне мере да се производним поступком обезбеди усаглашеност гасних апарата са типом описаним у сертификату о прегледу типа и да задовољава захтеве овог правилника. Произвођач или његов заступник, мора да постави знак усаглашености на сваки гасни апарат и састави писану Декларацију о усаглашености. Декларација о усаглашености може обухватити један или више гасних апарата и произвођач или његов заступник је дужан да је чува.

5.3. Тело за оцењивање усаглашености - именовано тело мора да обави одговарајуће прегледе и испитивања у циљу провере усаглашености гасних апарата са захтевима овог правилника прегледом и испитивањем сваког гасног апарата, у складу са пододељком 5.4 овог прилога или прегледом и испитивањем гасних апарата на статистичкој основи, у складу са пододељком 5.5 овог прилога, а према избору произвођача.

5.4. Верификација прегледом и испитивањем сваког гасног апарата

5.4.1. Сви гасни апарати се морају појединачно прегледати и одговарајуће испитати према одговарајућем стандарду, односно стандардима из члана 6. овог правилника или њима једнаковредним испитивањима како би се проверила њихова усаглашеност с типом описаним у сертификату о прегледу типа и захтевима овог правилника.

5.4.2. Тело за оцењивање усаглашености - именовано тело мора да постави свој идентификациони број или дати да се постави на сваки гасни апарат и да изда писани сертификат о усаглашености у односу на обављена испитивања. Сертификат о усаглашености може обухватити један или више гасних апарата.

5.4.3. Сертификате о усаглашености, које је издало тело за оцењивање усаглашености - именовано тело, произвођач или његов заступник може на захтев да достави на увид.

5.5. Статистичка верификација

5.5.1. Произвођач мора да произведене гасне апарате прикаже у облику истоврсних серија и да предузме све потребне мере како производни процес осигурао уједначеност сваке произведене серије.

5.5.2. Статистичка верификација је:

Гасни апарати морају да се подвргну статистичкој контроли према карактеристикама. Гасни апарати морају да се разврстају у препознатљиве серије које се састоје од јединица истог модела и које су произведене у истим условима. Серија се прегледа у ненајављеним размацама. Гасни апарати који су изабрани као узорци прегледају се појединачно, а одговарајућа испитивања утврђена одговарајућим стандардом, односно стандардима из члана 6. овог правилника или њима једнаковредним испитивањима, спроводе се у циљу доношења одлуке о прихватању или одбијању серије.

План узорковања примењује се са следећим карактеристикама:

- ниво квалитета који одговара вероватноћи прихватања од 95% са процентом неусаглашених између 0,5% и 1,5%,

- гранични квалитет који одговара вероватноћи прихватања од 5% са процентом неусаглашених између 5% и 10%.

5.5.3. Уколико се серија прихвата, тело за оцењивање усаглашености - именовано тело мора да постави свој идентификациони број или дати да се постави на сваки гасни апарат и изда писани сертификат о усаглашености за обављена испитивања. Сви гасни апарати из серије могу се ставити на тржиште, осим оних производа за чији је узорак утврђено да није усаглашен.

Уколико је серија одбијена, тело за оцењивање усаглашености - именовано тело мора да предузме одговарајуће мере како би спречило стављање на тржиште такве серије. У случају учесталог одбијања серија, тело за оцењивање усаглашености - именовано тело може да обустави статистичку верификацију.

Произвођач може, под одговорношћу тела за оцењивање усаглашености - именованог тела, и накнадно стављати идентификациони број током производње.

5.5.4. Сертификате о усаглашености, које је издало тело за оцењивање усаглашености - именовано тело, произвођач или његов заступник може на захтев да достави на увид.

6. ПОЈЕДИНАЧНА ВЕРИФИКАЦИЈА

6.1. Појединачна верификација је поступак којим произвођач или његов заступник обезбеђује и изјављује да су гасни апарати за које је издат сертификат прописан у пододељку 6.2 овог прилога, усаглашени са захтевима овог правилника. Произвођач или његов заступник, мора на гасни апарат да поставити знак усаглашености и изда писану Декларацију о усаглашености, коју мора да чува.

6.2. Тело за оцењивање усаглашености - именовано тело мора да прегледа гасни апарат и да обави одговарајућа испитивања, узимајући у обзир пројектну документацију ради утврђивања његове усаглашености ас битним захтевима овог правилника.

Тело за оцењивање усаглашености - именовано тело мора да постави или дати да се постави свој идентификациони број на одобрени гасни апарат и мора да изда писани сертификат о усаглашености за обављена испитивања.

6.3. Сврха техничке документације која се односи на пројектовање из Прилога 4 овог правилника, је да омогући оцењивање усаглашености са захтевима овог правилника и појашњење пројектовања, израде и употребе.

Пројектна документација из Прилога 4 овог правилника мора да буде доступна телу за оцењивање усаглашености - именованом телу.

6.4. Уколико тело за оцењивање усаглашености - именовано тело то сматра неопходним, прегледи и одговарајућа испитивања могу се обавити након уградње гасних апарата.

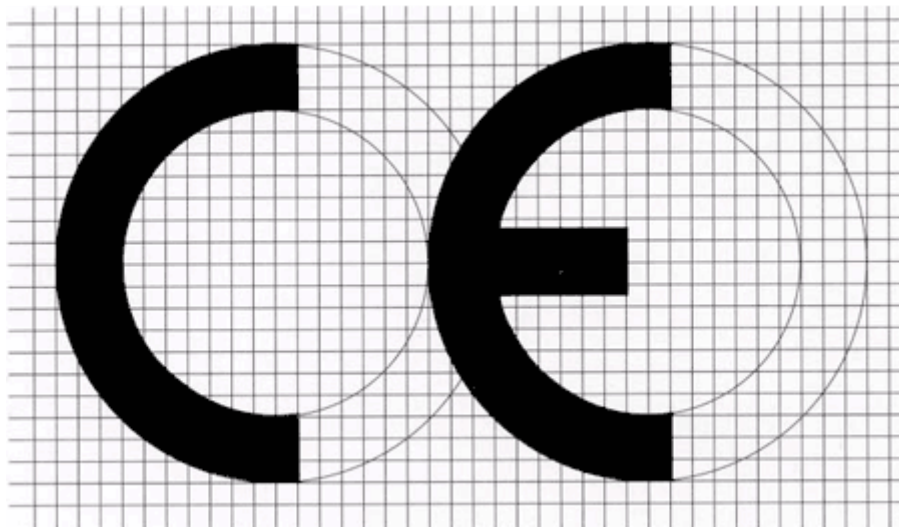
6.5. Сертификате о усаглашености, које је издало тело за оцењивање усаглашености - именовано тело, произвођач или његов заступник може на захтев да достави на увид.

ПРИЛОГ 3

ЗНАК УСАГЛАШЕНОСТИ И НАТПИСИ

1. СЕ ЗНАК УСАГЛАШЕНОСТИ

СЕ знак усаглашености се састоји од стилизованог латиничног словног знака "СЕ" у следећем облику:

Висина СЕ знака мора бити најмање 5 mm.

Ако се СЕ знак смањује или увећава, морају се узети у обзир пропорције приказане на овом цртежу.

СЕ знак прати идентификациони број тела за оцењивање усаглашености, који се поставља током производне контроле.

- Гасни апарат или његова натписна плочица мора да има знак усаглашености заједно са следећим подацима:

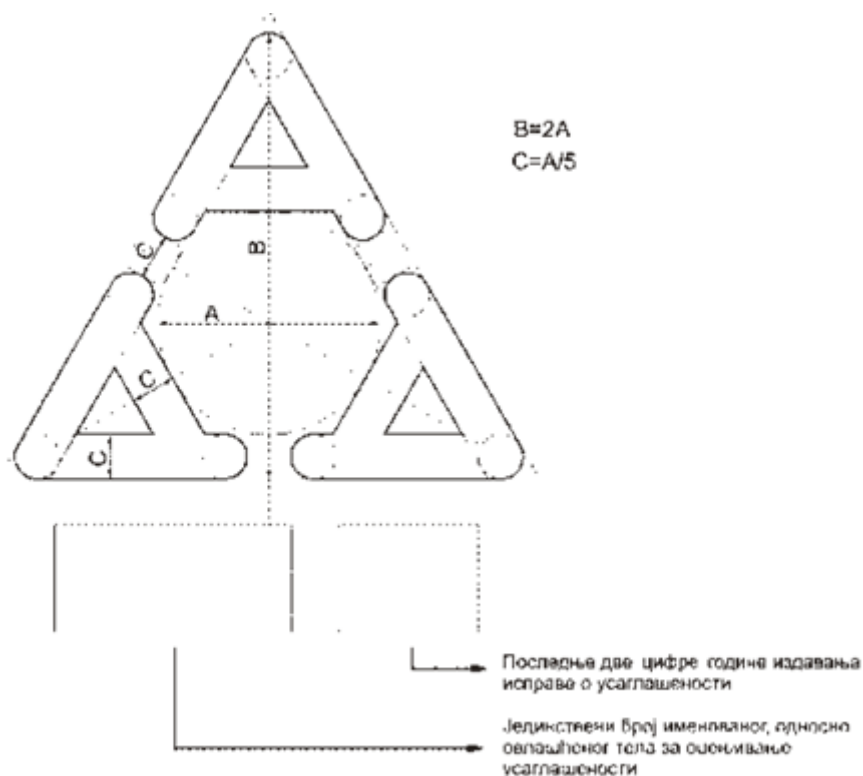
- назив произвођача или његов идентификациони знак;
- трговачки назив гасног апарата;
- подаци о електричном напајању, уколико је потребно;

- категорија гасног апарата;
  - задње две цифре године у којој је постављен знак усаглашености.
- Могу се додати и потребни подаци за уградњу према врсти гасног апарата.

2. СРПСКИ ЗНАК УСАГЛАШЕНОСТИ

Српски знак усаглашености се састоји од три велика слова А повезана у облику једнакостраничног троугла (ЗА), изгледа и садржине као на слици:

Величина знака одређује се према висини В знака која може имати само заокружене вредности стандардних бројева према реду величина R10 изражених у милиметрима (mm) према српском стандарду SRPS A.A0.001 - Стандардни бројеви, бројчане вредности и дефиниције.

Висина В знака износи, по правилу, најмање 5 mm.

Српски знак усаглашености прати идентификациони број тела за оцењивање усаглашености - именованог тела, који се поставља током производне контроле.

- Гасни апарат или његова натписна плочица мора да има знак усаглашености заједно са следећим подацима:

- назив произвођача или његов идентификациони знак;
- трговачки назив гасног апарата;
- подаци о електричном напајању, уколико је потребно;
- категорија гасног апарата;
- задње две цифре године у којој је постављен знак усаглашености.

Могу се додати и потребни подаци за уградњу према врсти гасног апарата.

ПРОЈЕКТНА ДОКУМЕНТАЦИЈА

Уколико тело за оцењивање усаглашености - именовано тело то захтева, пројектна документација мора да садржи следеће:

- општи опис гасног апарата;
- основне скице и радионичке цртеже и шеме саставних делова, подсклопова, склопова, итд.;
- описе и објашњења потребна за разумевање горе наведеног, укључујући и рад гасног апарата;
- списак стандарда из члана 6. овог правилника, који су примењени у целисти или делимично, као и описе решења која су усвојена ради усаглашавања са битним захтевима, ако нису примењени стандарди из члана 6. овог правилника;
- извештаје о испитивањима;
- упутства за уградњу и употребу.

Уколико је потребно, пројектна документација мора да садржи следеће:

- сертификате о усаглашености који се односе на опрему уграђену у гасни апарат;
- сертификате који се односе на производне поступке и/или контролу и/или надзор гасних апарата;
- све друге документе потребне за доношење оцене приликом оцењивања усаглашености.

МИНИМАЛНИ ЗАХТЕВИ КОЈЕ МОРА ДА ИСПУНИ ТЕЛО ЗА ОЦЕЊИВАЊЕ УСАГЛАШЕНОСТИ - ИМЕНОВАНО ТЕЛО

1. Тело за оцењивање усаглашености, његов директор, односно чланови извршног одбора директора или чланови управног одбора тог тела, као и запослена и друга ангажована лица (у даљем тексту: особље) одговорна за спровођење оцењивања усаглашености у складу са овим правилником не смеју бити пројектанти, произвођачи, испоручиоци или монтери гасних апарата која се прегледа, нити заступници било које од тих страна. Они не смеју бити укључени, директно или као заступници у пројектовању, изради, маркетингу или одржавању тих гасних апарата. То не искључује могућност размене техничких информација између произвођача и тела за оцењивање усаглашености.

2. Тело из тачке 1. овог прилога, као и његово особље дужно је да спроводи оцењивање усаглашености са највишим степеном професионалног интегритета и техничке оспособљености и не смеју бити изложени било каквим притисцима, нити бити у конфликту интереса, посебно финансијских, који би могли утицати на њихову оцену или резултате прегледа, посебно од стране лица или групе лица које су заинтересоване за резултате оцењивања усаглашености.

3. За сваку врсту гасних апарата за коју тело за оцењивање усаглашености тражи именовање, као и за сваки поступак оцењивања усаглашености, то тело, и пре и после именовања, мора имати на располагању особље са техничким знањем, као и довољним и одговарајућим искуством за обављање послова оцењивања усаглашености.

4. Особље задужено за обављање послова оцењивања усаглашености мора имати и:

1) одговарајуће радно искуство, као и одговарајуће овлашћење за обављање послова оцењивања усаглашености;

2) способност и самосталност у припреми извештаја у вези са извршеним оцењивањем и вршењу провере одређених овим правилником.

5. Тело за оцењивање усаглашености мора да има одговарајућу опрему за испитивања у зависности од захтева садржаних у српским стандардима са списка стандарда из члана 6. овог правилника и врсте гасних апарата чија се усаглашеност оцењује, односно битних захтева или аспеката битних захтева у односу на које се врши оцењивање усаглашености.

6. Непристрасност особља које врши оцењивање усаглашености гасних апарата мора бити гарантована. Зарада, односно награда особља не може да зависи од броја обављених испитивања, нити од резултата таквих испитивања.

7. Тело за оцењивање усаглашености мора да има одговарајући општи акт којим ће бити прописан поступак за обављање послова оцењивања усаглашености, укључујући и поступак одлучивања по приговорима на рад тог тела и донете одлуке.

8. Тело за оцењивање усаглашености мора да закључи уговор о осигурању од одговорности за штету.

9. Особље тела за оцењивање усаглашености дужно је да чува као пословну тајну све информације које добије приликом обављања послова оцењивања усаглашености, у складу са својим општим актом о пословној тајни, овим правилником и другим прописима.